

Kunnanhallitus
 Kunnanvaltuusto

28.02.2013 §64
 06.03.2013 §19

No 05/2013
 No 2/2013

Khall 64 §

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKI LUONNOKSESTA.

Valmistelija/lisätiedot: kunnanjohtaja Viljo Kurvinen, puh. 06 2413 5900
 sähköposti: etunimi.sukunimi@karijoki.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM162:00/2011/22.11.2012.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Osana kuntauudistusta hallitus käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman mukaisen koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta. Kunnallishallinnon rakenne-työryhmän selvitys Elinvoimainen kunta- ja palvelurakenne (valtiovarainministeriön julkaisuja 5a/2012 ja 5b/2012) valmistui helmikuussa 2012.

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevan työ-ryhmän, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia yhteenveto alue- ja kuulemiskierroksesta sekä tehdä uudistuksen vaikutusarviointi ja laatia tarkennettu esitys uudistuksen kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaiksi.

Hallitus linjasi kuntauudistuksen etenemistä iltakoulussaan 5.6.2012 sekä antoi seuraavana päivänä tiedonannon eduskunnalle kuntauudistuksen etenemisestä (VNT 2/2012 vp). Hallitus antoi linjauksissaan

Pöytäkirjan käsittelylehti

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Ju.
Sm

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

28.02.2013 §64
06.03.2013 §19

No 05/2013
No 2/2013

määrittelemiensä tarkastelunäkökulmien perusteella tarkempien uudistuksen kriteerien valmistelun rakennelakia valmistelevalle työryhmälle tehtäväksi. Työryhmän valmistelemat tarkemmat kriteerit vahvistettiin hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmässä 27.6.2012.

Nyt kyseessä oleva kuntarakennelakiluonnos on valmisteltu hallituksen linjausten pohjalta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä kuntajakolakiä, ja samalla lain nimike muutettaisiin sen sisältöä paremmin kuvaavaksi kuntarakennelakiksi. Lakiin lisättäisiin säännökset kuntien selvitysvelvollisuudesta, selvityspohjista ja niistä poikkeamisesta sekä muutettaisiin kuntien yhdistymisen taloudellista tukea koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kielilain muuttamista eräiltä osin.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministerityöryhmä on linjannut palvelurakennemuutoksen jatkoa 15.11.2012. Näitä linjauksia koskeva muistio on tämän lausuntopyyntöä liitteenä 4.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa oheisesta luonnoksesta yleisesti sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

1. selvitysvelvollisuudesta, selvityspohjista (ml. poikkeuspohjista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;
2. esityksen sisältämisestä määräajoista ja menettelyistä;
3. valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
4. yhdistymisavustusten ehdoista ja määrästä;

Pöytäkirjan käsittelytunti

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta	Hallitus	Valtuusto
		 Jk. A3

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

28.02.2013 §64
06.03.2013 §19

No 05/2013
No 2/2013

5. sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 7.3.2013 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Lausuntopyyntö on toimitettu sähköisenä kunnanhallituksen jäsenille, johtoryhmälle 25.11.2012 ja paperiversiona kunnanhallitukselle, johtoryhmälle ja valtuutetuille 26.11.2012 sekä uusille valtuutetuille 28.11.2012. Asiaa on käsitelty valtuuston/kunnanhallituksen seminaarissa 25.2.2013.

Ehdotus:

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto antaa liitteenä no 23 olevan Karijoen kunnan lausunnon kuntarakennelakiluonnoksesta

Kunnanhallitus:

Ehdotus yksimielisesti hyväksyttiin.

Kvalt 19 §

Kunnanvaltuusto:

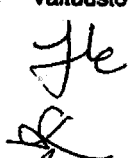
Liite no 4/Kunnanvaltuusto 06.03.2013 §19. Lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta.

Kunnanvaltuusto keskustelun jälkeen yksimielisesti hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen.

Pykälä tarkastettiin heti.

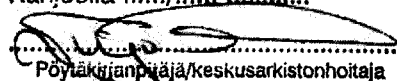
Pöytäkirjan käsittelytunti

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta	Hallitus	Valtuusto
		

Otteen virallisesti oikeaksi todistaa:

Karijoella 6/3 2013

Pöytäkirjanpitäjä/keskusarkistonhoitaja

Jle
K
Ay

Liite no 23/Kunnanhallitus 28.02.2013 §64.
Liite no 4/Kunnanvaltuusto 06.03.2013 §19.

Valtiovarainministeriölle

Lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

Yleistä:

Kuntarakennelain uudistuksen tavoitteeksi on asetettu kuntakokoa kasvattamalla turvata mm. laadukkaat ja yhdenvertaiset palvelut koko maassa ja kustannustehokkaasti. Uudistusta on perusteltu mm. väestön ikääntymisellä, huoltosuhteen muutoksella, niukkenevilla työvoima- ja taloudellisilla resursseilla.

Kunnan koko ja palvelujen tarjoamismahdollisuudet eivät kuitenkaan ole toisistaan riippuvia tekijöitä. Tutkimusten mukaan kunnan koon kasvaessa palvelujen tuotanto ei tehostu eikä laatu parane. Päinvastoin palvelutuotanto on tehokkaampaa ja laadukkaampaa pienemmissä kunnissa. Suurissa organisaatioissa kustannukset kasvavat, byrokratia kasvaa, kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet ovat vähäiset, palvelut keskittyvät keskuksiin, reuna-alueet tyhjenevät.

Ongelman suurin syy on valtion ja kuntien tehtävien/kustannusten jaossa. Lainsäädännön kautta kunnille on asetettu liikaa tehtäviä suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Valtio ei voi vetäytyä vastuustaan turvata itse lailla säätämänsä palvelut koko maahan.

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 9.2 artiklassa todetaan, että paikallisviranomaisten taloudellisten voimavarojen tulee olla riittävässä suhteessa niihin velvoitteisiin, jotka niille on annettu perustuslaissa ja muussa laissa.

Selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista (ml. poikkeuspeneusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä:

Lakiluonnoksen 4b-4e pykälissä säädetään selvitysvelvollisuudesta ja selvityspenusteista. Määräykset ovat velvoittavia ja koskevat käytännössä lähes kaikkia kuntia. Tämä on ristiriidassa kunnan itsehallintoa koskevien määräysten kanssa.

Kunnan tulee itse voida määrittää selvitystarve ja selvitysalueet itsehallintonsa puitteissa.

Selvitysvelvollisuuden tarkoituksena on selvittää kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä. Kyseessä on siis ns. pakkoselvitys tavoitteena vain kuntien yhdistyminen.

Kuntaliiton hallitus on 16.8.2012 lausunnossaan esittänyt, että selvityksen kohteena tulee olla yhdistymisien ohella myös kuntien yhteistyö.

Kuntien välinen yhteistyö tulee asettaa tasavertaiseen asemaan yhdistysmisselvitysten kanssa.

Lisäksi tulee harkita, onko alueen yhdistysmisselvityksen tekeminen ylipäättään välttämätöntä ja järkevää, jos suurin osa kohteena olevista kunnista sitä vastustaa.

Selvityspenusteiden osalta ei ole tuotu esiin mitään selkeää perustetta tutkimusten tai muun kautta, jotka edistäisivät lakiluonnoksen tavoitteiden saavuttamista tai ratkaisisivat nyt käsillä olevat kuntatalouden ongelmat.

Kuntien kustannukset syntyvät pääasiassa yksinomaan lakiin perustuvista palveluvelvoitteista, jotka eivät muutu kuntarajoja siirtelemällä.

Eriskummallinen selvityspenuste on vähintään 20 000 asukkaan väestöpohjavaatimus.

Mitään tutkimuksellista näyttöä ei ole siitä, että suuri

kuntakoko ratkaisisi ongelmat. Kuntien optimikokoa ei ole voitu määritellä, optimikoko vaihtelee eri palveluissa.

Erikseen mainittu 50 lapsen ikäluokka toimivan perusopetuksen kriteerinä ei ole perusteltu, koska yhteistyötä opetuksen järjestelyssä voidaan tehdä kuntien välillä ja uusi teknologia mahdollista mitä erilaisimmat etäopetusmahdollisuudet.

Työpaikkaomavaraisuus ja työssäkäynti ovat asukkaiden omia valintoja, eivät missään tapauksessa perusteluja kuntaliitoksille. Olennaista on se, miten elinkeinopoliittikkaa edistetään ja hoidetaan yhteistyössä seudullisesti/alueilla ja miten yhteistä vastuuta työpaikkojen kehityksestä ja työllisyydestä kannetaan.

Selvityspenusteet eivät perustu mihinkään tutkimustietoon, vaan ne näyttävät tulleen valituksi siten, että tavoitteena on saada maahan noin 70 kuntaa. Tavoitteena pitää olla miten palvelut järjestetään maan eri osissa, erilaisissa olosuhteissa, erilaisissa kunnissa, tasapuolisesti, ei mikään etukäteen määrätty kuntien lukumäärä.

Selvitysvelvollisuuden poikkeamisperusteita koskevat säännökset ovat hyvin ylimalkaisia ja asian käsittelyä koskevia määräyksiä ei ole lakiluonnoksessa lainkaan esitetty.

Esityksen sisältämistä määrärajoista ja menettelyistä:

Laki on tarkoitus saattaa voimaan kesällä 2013. Luonnoksen mukaan kuntien tulisi ilmoittaa ministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se mahdollisesti selvittää yhdistymistä ja tehdä yhdistymisselvitys ja siihen mahdollisesti liittyvä yhdistymisesitys 1.4.2014 mennessä.

Lakiluonnoksen määräajat kumppanien etsimiselle ja yhdistymisselvityksen tekemiselle ovat liian kireät.

Määräaikaa ilmoittamiselle, minkä kunnan tai kuntien kanssa mahdollista yhdistämistä selvitetään, tulisi jatkaa ainakin 1.4.2014 saakka.

Kuntien yhdistyminen on usein vuosia kestävä neuvotteluprosessi. Prosessi on sitä moninaisempi, mitä enemmän osapuolia siinä on mukana. On vaikea kuvitella, että siinä päästään yhteisymmärryksen muutamassa kuukaudessa. Lakiluonnoksenkin perusteluissakin todetaan mm. , että selvitykset tulee pohjautua riittävän laajaan valmisteluun, päätöksenteossa tulisi arvioida nykyistä enemmän muutoksen vaikutuksia koko alueen näkökulmasta eli asian valmistelulle on varattava riittävästi aikaa. Realistista on, että esim. vuoden 2017 alussa toteutettavien yhdistymisten selvitykset/sopimukset toimitettaisiin ministeriöön kevään 2016 aikana.

Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta:

Lakiluonnoksen mukaan valtioneuvosto ei jatkossakaan voisi pakottaa kuntia yhdistymään. Poikkeuksen muodostaisivat erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevat kunnat.

Valtioneuvoston toimivaltaa ei saa laajentaa kuntien pakkoyhdistymisissä nykyisestä. Kuntien liitokset tulee tapahtua vapaaehtoisuuden kautta. Vain vapaaehtoisuuden kautta voidaan saavuttaa kestävä pohja uudelle kunnalle niin kuntarakenteen kuin demokratian/kansalaisten näkökulmasta.

Valtionosuusjärjestelmää ei saa muuttaa kuntaliitoksia tukevaksi. Valtionosuusjärjestelmä on palvelujen rahoittamista/tuottamista varten.

Kuntia ei saa painostaa kuntaliitoksiin veropohjan muutoksilla eikä muillakaan taloudellisilla pakotteilla.

Myöskään velvoitteita lisäämällä kuntia ei saa ajaa sellaiseen tilanteeseen, joka antaisi sitten valtioneuvostolle mahdollisuuden käyttää poikkeusmenettelyä.

Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä:

Lakiluonnoksen mukaan kunnalle voidaan maksaa avustusta yhdistymisselvityksen tekemiseen. Lisäksi kunnilla on mahdollisuus saada yhdistymisavustusta; perusosaa ja sen lisäosaa sekä korvausta yhdistymisestä johtuvista valtionosuuksien menetyksistä

Yhdistymisselvityksen tekemiseen kunta voi saada avustusta, jos selvitystyö täyttää lakiehdotuksessa asetetut tiukat kriteerit. Koska kyseessä on ns. pakko selvitys, niin valtion tulee korvata kaikki selvityksestä aiheutuvat kulut.

Yhdistymisavustuksen määrä riippuisi yhdistyvien kuntien lukumäärästä ja syntyvän kunnan asukasluvusta. Lisäksi päätös yhdistymisestä olisi tehtävä 1.4.2014 mennessä.

Yhdistymisavustuksen saannin ehdot ovat tiukat. Ehdoksi pitäisi riittää se, mitä yhdistyvät kunnat sopivat yhdistymissopimuksessa avustuksen käytöstä. Samoin aikataulu on liian tiukka. Tämä johtaa vajavaisiin yhdistymisselvityksiin ja ehkä moneen kielteiseen yhdistymispäätökseen. Yhdistymisselvityksen tekeminen on monimuotoinen prosessi, joka monesti vie useita vuosia, eikä sen kunnallinen läpivienti muutamassa kuukaudessa ole mahdollista.

Yhdistymisavustuksen sitominen tiettyihin kriteereihin ei edistä yhdenvertaisuutta, vaan kaikissa mahdollisesti toteutettavissa kuntaliitoksissa kunnilla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet saada yhdistymisavustusta.

Yhdistymisavustuksen avustustaso ei ole riittävä kannuste kuntaliitoksiin.

Lakiesityksen mukaan, jos vuosina 2014-2017 voimaan tulevien kuntien yhdistyminen vähentää valtionosuuksia, niin ne korvataan voimaantulovuonna ja sitä seuraavina vuosina 2019 loppuun saakka eli viiden vuoden ajan ja ehtona, että yhdistymisesitys on tehty 1.4.2014 mennessä.

Yhdistymisissä tapahtuva valtionosuuksien pieneneminen tulee korvata yhdistymisajankohdasta riippumatta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti:

Lausuntopyynnön liitteessä esitetyt sosiaali- ja terveydenhuollon linjaukset ovat pahasti keskeneräisiä ja epäselviä. Tosiasiallista tietoa, millaiseen palvelurakenteeseen ollaan menossa, ei ole.

Tavoitteeksi on asetettu kaksiportainen järjestelmä. Etelä-Pohjanmaalla edellä mainittu linjaus voidaan toteuttaa muodostamalla maakunnallinen sote-alue. Tämä ei saa johtaa palvelujen keskittämiseen vaan lähipalvelut tulee turvata jokaisessa kunnassa. Palvelujen turvaamiseen kuntayhteistyö antaa paremmat mahdollisuudet kuin kuntaliitos.

Miten uudistuksessa turvataan lähipalvelut ja mitä ovat lähipalvelut. Käsite on aivan eri pääkaupunkiseudulla, jossa on hyvät kulkuyhteydet, kuin haja-asutusalueella asuvalla, jolla ei ole omaa autoa eikä ole käytettävissä julkisia kulkuyhteyksiä.

Tässä vaiheessa olisikin järkevää luopua kuntarakennehankkeesta ja keskittyä rakennemuutuksessa sote-palveluihin.

Karijoen kunnanhallitus

**Timo Hautaviita
Kunnanhallituksen puheenjohtaja**

**Viljo Kurvinen
Kunnanjohtaja**

Valtiovarainministeriölle

Lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

Yleistä:

Kuntarakennelain uudistuksen tavoitteeksi on asetettu kuntakokoa kasvattamalla turvata mm. laadukkaat ja yhdenvertaiset palvelut koko maassa ja kustannustehokkaasti. Uudistusta on perusteltu mm. väestön ikääntymisellä, huoltosuhteen muutoksella, niukkenevilla työvoima- ja taloudellisilla resursseilla.

Kunnan koko ja palvelujen tarjoamismahdollisuudet eivät kuitenkaan ole toisistaan riippuvia tekijöitä. Tutkimusten mukaan kunnan koon kasvaessa palvelujen tuotanto ei tehostu eikä laatu parane. Päinvastoin palvelutuotanto on tehokkaampaa ja laadukkaampaa pienemmissä kunnissa. Suurissa organisaatioissa kustannukset kasvavat, byrokratia kasvaa, kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet ovat vähäiset, palvelut keskittyvät keskuksiin, reuna-alueet tyhjenevät.

Ongelman suurin syy on valtion ja kuntien tehtävien/kustannusten jaossa. Lainsäädännön kautta kunnille on asetettu liikaa tehtäviä suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Valtio ei voi vetäytyä vastuustaan turvata itse lailla säätämänsä palvelut koko maahan.

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 9.2 artiklassa todetaan, että paikallisviranomaisten taloudellisten voimavarojen tulee olla riittävässä suhteessa niihin velvoitteisiin, jotka niille on annettu perustuslaissa ja muussa laissa.

Selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista (ml. poikkeuspeneusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä:

Lakiluonnoksen 4b-4e pykälissä säädetään selvitysvelvollisuudesta ja selvityspenusteista. Määräykset ovat velvoittavia ja koskevat käytännössä lähes kaikkia kuntia. Tämä on ristiriidassa kunnan itsehallintoa koskevien määräysten kanssa.

Kunnan tulee itse voida määrittää selvitystarve ja selvitysalueet itsehallintonsa puitteissa.

Selvitysvelvollisuuden tarkoituksena on selvittää kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävää kuntien yhdistymistä. Kyseessä on siis ns. pakkoselvitys tavoitteena vain kuntien yhdistyminen.

Kuntaliiton hallitus on 16.8.2012 lausunnossaan esittänyt, että selvityksen kohteena tulee olla yhdistymisien ohella myös kuntien yhteistyö.

Kuntien välinen yhteistyö tulee asettaa tasavertaiseen asemaan yhdistymisselvitysten kanssa.

Lisäksi tulee harkita, onko alueen yhdistymisselvityksen tekeminen ylipäättään välttämätöntä ja järkevää, jos suurin osa kohteena olevista kunnista sitä vastustaa.

Selvityspenusteiden osalta ei ole tuotu esiin mitään selkeää perustetta tutkimusten tai muun kautta, jotka edistäisivät lakiluonnoksen tavoitteiden saavuttamista tai ratkaisisivat nyt käsillä olevat kuntatalouden ongelmat.

Kuntien kustannukset syntyvät pääasiassa yksinomaan lakiin perustuvista palveluvelvoitteista, jotka eivät muutu kuntarajoja siirtelemällä.

Eriskummallinen selvityspenuste on vähintään 20 000 asukkaan väestöpohjavaatimus.

Mitään tutkimuksellista näyttöä ei ole siitä, että suuri

kuntakoko ratkaisisi ongelmat. Kuntien optimikokoa ei ole voitu määritellä, optimikoko vaihtelee eri palveluissa.

Erikseen mainittu 50 lapsen ikäluokka toimivan perusopetuksen kriteerinä ei ole perusteltu, koska yhteistyötä opetuksen järjestelyssä voidaan tehdä kuntien välillä ja uusi teknologia mahdollista mitä erilaisimmat etäopetusmahdollisuudet.

Työpaikkaomavaraisuus ja työssäkäynti ovat asukkaiden omia valintoja, eivät missään tapauksessa perusteluja kuntaliitoksille. Olennaista on se, miten elinkeinopoliittikkaa edistetään ja hoidetaan yhteistyössä seudullisesti/alueilla ja miten yhteistä vastuuta työpaikkojen kehityksestä ja työllisyydestä kannetaan.

Selvityspäätökset eivät perustu mihinkään tutkimustietoon, vaan ne näyttävät tulleen valituksi siten, että tavoitteena on saada maahan noin 70 kuntaa. Tavoitteena pitää olla miten palvelut järjestetään maan eri osissa, erilaisissa olosuhteissa, erilaisissa kunnissa, tasapuolisesti, ei mikään etukäteen määrätty kuntien lukumäärä.

Selvitysvelvollisuuden poikkeamisperusteita koskevat säännökset ovat hyvin ylimalkaisia ja asian käsittelyä koskevia määräyksiä ei ole lakiluonnoksessa lainkaan esitetty.

Esityksen sisältämistä määrärajoista ja menettelyistä:

Laki on tarkoitus saattaa voimaan kesällä 2013. Luonnoksen mukaan kuntien tulisi ilmoittaa ministeriölle 30.11.2013 mennessä, minkä kunnan tai kuntien kanssa se mahdollisesti selvittää yhdistymistä ja tehdä yhdistymisselvitys ja siihen mahdollisesti liittyvä yhdistymisesitys 1.4.2014 mennessä.

Lakiluonnoksen määräajat kumppanien etsimiselle ja yhdistymiselvityksen tekemiselle ovat liian kireät.

Määräaikaa ilmoittamiselle, minkä kunnan tai kuntien kanssa mahdollista yhdistämistä selvitetään, tulisi jatkaa ainakin 1.4.2014 saakka.

Kuntien yhdistyminen on usein vuosia kestävä neuvotteluprosessi. Prosessi on sitä moninaisempi, mitä enemmän osapuolia siinä on mukana. On vaikea kuvitella, että siinä päästään yhteisymmärrykseen muutamassa kuukaudessa. Lakiluonnoksenkin perusteluissakin todetaan mm. , **että selvitykset tulee pohjautua riittävän laajaan valmisteluun, päätöksenteossa tulisi arvioida nykyistä enemmän muutoksen vaikutuksia koko alueen näkökulmasta eli asian valmistelulle on varattava riittävästi aikaa.** Realistista on, että esim. vuoden 2017 alussa toteutettavien yhdistymisten selvitykset/sopimukset toimitettaisiin ministeriöön kevään 2016 aikana.

Valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta:

Lakiluonnoksen mukaan valtioneuvosto ei jatkossakaan voisi pakottaa kuntia yhdistymään. Poikkeuksen muodostaisivat erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevat kunnat.

Valtioneuvoston toimivaltaa ei saa laajentaa kuntien pakkoyhdistymisissä **nykyisestä**. Kuntien liitokset tulee tapahtua vapaaehtoisuuden kautta. Vain vapaaehtoisuuden kautta voidaan saavuttaa kestävä pohja uudelle kunnalle niin kuntarakenteen kuin demokratian/kansalaisten näkökulmasta.

Valtionosuusjärjestelmää ei saa muuttaa kuntaliitoksia tukevaksi. Valtionosuusjärjestelmä on palvelujen rahoittamista/tuottamista varten.

Kuntia ei saa painostaa kuntaliitoksiin veropohjan muutoksilla eikä muillakaan taloudellisilla pakotteilla.

Myöskään velvoitteita lisäämällä kuntia ei saa ajaa sellaiseen tilanteeseen, joka antaisi sitten valtioneuvostolle mahdollisuuden käyttää poikkeusmenettelyä.

Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä:

Lakiluonnoksen mukaan kunnalle voidaan maksaa avustusta yhdistymisselvityksen tekemiseen.

Lisäksi kunnilla on mahdollisuus saada yhdistymisavustusta; perusosaa ja sen lisäosaa sekä korvausta yhdistymisestä johtuvista valtionosuuksien menetyksistä

Yhdistymisselvityksen tekemiseen kunta voi saada avustusta, jos selvitystyö täyttää lakiehdotuksessa asetetut tiukat kriteerit. Koska kyseessä on ns. pakko-selvitys, niin valtion tulee korvata kaikki selvityksestä aiheutuvat kulut.

Yhdistymisavustuksen määrä riippuisi yhdistyvien kuntien lukumäärästä ja syntyvän kunnan asukasluvusta. Lisäksi päätös yhdistymisestä olisi tehtävä 1.4.2014 mennessä.

Yhdistymisavustuksen saannin ehdot ovat tiukat. Ehdoksi pitäisi riittää se, mitä yhdistyvät kunnat sopivat yhdistymissopimuksessa avustuksen käytöstä. Samoin aikataulu on liian tiukka. Tämä johtaa vajavaisiin yhdistymisselvityksiin ja ehkä moneen kielteiseen yhdistymispäätökseen. Yhdistymisselvityksen tekeminen on monimuotoinen prosessi, joka monesti vie useita vuosia, eikä sen kunnollinen läpivienti muutamassa kuukaudessa ole mahdollista. Yhdistymisavustuksen sitominen tiettyihin kriteereihin

ei edistä yhdenvertaisuutta, vaan kaikissa mahdollisesti toteutettavissa kuntaliitoksissa kunnilla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet saada yhdistymisavustusta.

Yhdistymisavustuksen avustustaso ei ole riittävä kannuste kuntaliitoksiin.

Lakiesityksen mukaan, jos vuosina 2014-2017 voimaan tulevien kuntien yhdistyminen vähentää valtionosuuksia, niin ne korvataan voimaantulovuonna ja sitä seuraavina vuosina 2019 loppuun saakka eli viiden vuoden ajan ja ehtona, että yhdistymisesitys on tehty 1.4.2014 mennessä.

Yhdistymisissä tapahtuva valtionosuuksien pieneneminen tulee korvata yhdistymisajankohdasta riippumatta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti:

Lausuntopyynnön liitteessä esitetyt sosiaali- ja terveydenhuollon linjaukset ovat pahasti keskeneräisiä ja epäselviä. Tosiasiallista tietoa, millaiseen palvelurakenteeseen ollaan menossa, ei ole.

Tavoitteeksi on asetettu kaksiportainen järjestelmä. Etelä-Pohjanmaalla edellä mainittu linjaus voidaan toteuttaa muodostamalla maakunnallinen sote-alue. Tämä ei saa johtaa palvelujen keskittämiseen vaan lähipalvelut tulee turvata jokaisessa kunnassa. Palvelujen turvaamiseen kuntayhteistyö antaa paremmat mahdollisuudet kuin kuntaliitos.

Miten uudistuksessa turvataan lähipalvelut ja mitä ovat lähipalvelut. Käsite on aivan eri pääkaupunkiseudulla, jossa on hyvät kulkuyhteydet, kuin haja-asutusalueella asuvalla, jolla ei ole omaa autoa eikä ole käytettävissä julkisia kulkuyhteyksiä.

Tässä vaiheessa olisikin järkevää luopua kuntarakennehankkeesta ja keskittyä rakenneuudistuksessa sote-palveluihin.

Karijoen kunnanhallitus

Timo Hautaviita
Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Viljo Kurvinen
Kunnanjohtaja